

FOAIA DIECESANA

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor:	Correspondințele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECESANĂ“ iară banii de prenumerațiune și inserțiunile a ADMINISTRAȚIA Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150	
” ” ” pe 1/2 an 5 ”	de cuvinte 6 cor, până la 200 de cuvinte 8 cor.	
” România și străinătate pe an 14 franci	de aci în sus 10 coroane	

Pascile

„Aceasta este ziua, care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într'însa.“

Pascile sunt sărbătoarea sărbătorilor.

La Pasci aniversăm cel mai mare și tot odată cel mai însemnat eveniment din lume: Învierea lui Cristos.

Să ne bucurăm și să ne veselim în această zi a învierii!

Prin păcatul strămoșesc omul a vătămât pe Dumnezeu și și-a atras osînda vecinică; acest păcat a desfigurat în om mărețul chip al lui Dumnezeu întunecându-i mintea și corumpându-i voința; prin acest păcat omul se supune morții.

O singură mângăere a rămas omului căzut dela Dumnezeu: venirea unui Mântuitoriu.

Acest mântuitoriu a venit. Plinindu-se timpul Fiul lui Dumnezeu se coboară din ceriu, se întrupează dela Duhul sânt și din Fecioara Maria și se face om pentru mântuirea oamenilor.

Lucrarea mântuitoare a ținut trei ani de zile.

În acest timp Domnul și Mântuitoriu nostru Isus Cristos și-a dat toată silița, ca nime „să nu rămână într'întunecare“ și ca »lăsându-ne de necucernicie și de poștele cele lumesci să trăim deștepți«; apoi »s'a dat pre sine pentru noi, ca să ne rescumpere de toată fără de legea«, și în fine a căutat »să scape pe cei ce prin frica morții în toată viața erau supuși robiei.“

Cu toate acestea credința în așteptatul Mântuitoriu este șovăitoare, învățăturile lui prind numai slabe rădăcini în inimile oamenilor, minunile lui au efect trecătoriu, iar suferințele până chiar și moartea pe cruce înduioșază, dar nu conving. Petru, cel dintâiu învățacel al Mântuitoriuului, se lăpedă de Mântuitoriu.

Cristos învie.

Toate iau altă față, căci

Învierea convinge în cel mai vedit chip originea dumnezească atât a Mântuitoriuului, cât și a învățăturilor lui și oamenii se însuflețesc nu numai pentru primirea și mântuirea acestor învățături, ci și pentru predicarea lor;

Învierea, minunea minunilor, convinge pe oameni despre neașteptata și posibilă lor împăcare cu Dumnezeu prin mijlocirea celui ce a înviat;

Învierea, semnul de biruință asupra morții, convinge pe oameni despre esistența unei fericiți vecinice în împreunarea cu Dumnezeu.

Din toate aceste convingeri s'a născut, lătit și întărit biserica lui Cristos, carea ca o bună maică împărtășește filor săi mulțime de bunătați temporale și vecinice, — bunătați, cari fără învierea lui Isus nu ar esista, după cuvintele apostolului Pavel.

Să ne bucurăm și să ne veselim deci în ziua învierii Domnului și cu mic cu mare să dăm espresiune bucuriei și veseliei noastre strigând:

Cristos a înviat!

† Teodor cavaler de Seracsin

Unul dintre cei mai valoroși bărbați ai noștri, Locotenentul-Mareșal-Campestru *Teodor cav. de Seracsin*, nu mai este între cei vii. Cruda moarte l-a răpit din sinul familiei și din mijlocul amicilor și stimătorilor săi Vineri în 30 Martie v. la 6 oare dimineața.

Cetitorii foii noastre cunosc viața acestui vrednic fiu al poporului și bisericii noastre.

În sinoadele eparhiale de acum doi ani era la ordinea zilei chestia întregirii dotațiunii preoțesci. Ținuta Escelenței Sale și o vorbire convingătoare și deschisă a contribuit mult la lămurirea acestei chestiuni și la votul sinodului eparhiei Caransebeșului pentru susținerea intactă a autonomiei noastre bisericesti prin neprimirea ajutoriului oferit.

Acest fapt, mult comentat pe atunci în ziaristică, m-a făcut să schitez viața marelui decedat. Sentimentul de stimă și venerațiune, ce mă lega de acest bărbat, fala Bănățenilor, cari au studiat între anii 1883 și 1888 la Cernăuți, m'a încurajat să cer datele biografice chiar dela însuș Escelența Sa.

După multă gândire și resgândire, Escelența Sa mi-a pus la dispoziție o grămadă de hârtii, pe cari — zicca — „le-am adunat și le păstrez pentru fiul meu Alesandru.“ Din acele hârtii am scos următoarele date:

Escelența Sa este descendentul a două vechi și fruntașe familii gânceresci din comuna Rueni. S'a născut în Caransebeș la 5 Februarie 1836 din părinții Ioan Seracin, sublocotenent († 1836), și Maria născută Petrașcu.

Școala poporală și cea civilă a făcut-o în orașul său natal. În Septembrie 1847 a intrat în Academia militară din Wiener-Neustadt, unde a studiat până în anul 1854.

După ce a absolvat cu rezultat strălucit Academia militară, a fost împărțit la al cincilea batalion de vânători, la care a servit până în anul 1866. Din 1854 până în 1859 a servit la companie; din 1859 până în 1861 parte în biroul pentru descrierea terii, parte în al cincilea despărțământ al ministeriului de resboiu; din anul 1861 până în 1863 a fost elev al școalei de resboiu. După terminarea cu succes eminent a acestei școale, a intrat în statul major și a fost comandat în institutul geografic, după aceea ca oficer de statul major al brigădei staționate în Hamburg și apoi la al treilea corp de armată, venită acolo la începutul anului 1864. Cu ocaziunea resboiului contra Danemarcei, la care a luat parte activă, în anul 1864 a fost în calitate de oficer de brigadă în statul major unsprezece luni în cvartirul general al corpului de armată VI în Holstein; apoi opt luni la locotenența ces. reg. pentru ducatul Holstein. Pentru prestațiunile din acest resboiu a fost decorat cu crucea militară pentru merite.

La 1 maiu an. 1866 avanjază la rangul de căpitan în statul major, și este comandant la al III corp al armatei de nord. În calitate aceasta ia parte la resboiul contra Prusiei, și pentru „curagioasele și escelențele servicii“ în acest resboiu primesce „prea înalta recunoștință lăudătoare“.

După acest resboiu este comandat la divisiunea de cavalerie din Pesta și apoi la brigada de cavalerie din Cinci-biserici. În anii 1867 și 1868 e în despăr-

țământul cartografic în Slavonia și Croația, iar în 1869 la comanda militară din Petrovaradin.

Din anul 1869 până la 1872 a fost comandant de companie în regimentul romano-banatic Nr. 13 staționat în Ohaba-Bistra.

După desființarea acestui regiment de graniță a intrat de nou în statul major și din Novembre 1872 până la finea lui Aprilie a 1873 a servit în despărțământul acestui stat major la comanda generală din Buda, iar din 1 Maiu până la finea lui Octombrie ca profesor de tactică la Academia militară din Viena.

De la 1 Novembre 1873 a servit în biroul statului major pentru descrierea militară a străinătății și totodată a ținut prelegeri de tactică la institutul geografic militar.

De la 1 Maiu 1874 până la 1 Maiu 1876 a servit ca comandant al regimentului de infanterie Baron Ale-mann Nr. 43, parte în Petrovaradin parte în Caransebeș.

În 1 Maiu 1876 a avanjat la rangul de major și-a fost numit șef al statutului major al divisiunii de infanterie Nr. 20, în care calitate a luat parte la ocupațiunea Bosniei și s'a luptat la Doboj, an. 1878. Drept recunoștință pentru curagioasele și merituosele servicii în luptele și operațiunile din Bosnia a fost decorat cu crucea de cavaler al ordului leopoldin cu decorațiunea de resbel, — o distincțiune, în urma căreia i s'a conferit mai târziu titlul de cavaler.

În anul 1878 la 1 Septemvre avanjază la rangul de vicecolonel, iar în 1 Novembre 1882 la rangul de colonel. În acest rang e numit la 20 Ianuarie 1883 comandant al regimentului de infanterie Nr. 41 cu sediul în Cernăuți, în care post a stat până la 27 Iulie 1888, când a fost numit comandant al brigădei de infanterie Nr. 59. Observăm aci, că în urma recunoștinții escelențelor prestațiuni ca comandant de regiment, a primit în 1 Martie 1887 crucea de comtur a ordului Francisc Iosif.

La 1 Noembrie 1888 a fost numit general-major, apoi la 24 Decembre 1892 comandant al divisiunii de infanterie Nr. 24 în Przemysl, iar în 1 Maiu anul 1893 a fost înaintat la rangul de Locotenent-Mareșal-Campestru.

În 1 Mai 1894, după un serviciu de 40 de ani, a cerut transpunerea în stare de repaus, ceea ce a și urmat.

Escelența Sa a fost militar din crescut până în tâlpi. În cariera sa l-a caracterizat împlinirea consciințioasă a datorințelor impuse de chemare. În serviciu era strict. Afară de serviciu foarte afabil cu subalternii, cari tocmai pentru aceasta îl respectau și stimau foarte. Iubia mult feciorii din armată și le purta de grijă ca un adevărat părinte. Dar și feciorii cu purtarea lor recunoscătoare îi făceau totdeauna fală. Față de conaționali arăta un interes deosebit.

Sentimentele lui naționale, isvorite din o adevărată iubire de neam și basate pe cunoștința temeinică a trecutului și prezentului nostru, au fost cele mai curate. Nici când și nici unde — de multe ori în mari ispite — n'a pășit decât ca Român verde, un fapt acesta, ce a înălțat românismul în fața străinilor și a deșteptat și întărit consciința națională a multor Români, cari și-au uitat de poporul, din al cărui sin au eșit...

Escelența Sa a fost aderentul înflăcărat al bisericii sale. A ținut totdeauna foarte mult la biserica sa ortodoxă. Rar sunt astăzi familiile din starea mai înaltă, în

cari să se păstreze cu atâta sfințenie dătinile și obiceiurile bisericesti-naționale ca în familia Sa. Îl cunoaștem din Cernăuți, unde ținea cu scumpătate la serbătorile noastre, cerceta regulat cu familia întreagă biserica, și nu arareori l-am văzut sărutând, ca General, mâna preotului liturgisitor, de la care prima anafora. Prânzul de toată ziua, precum și prânzurile cele mai strălucite, la cari câte odată participau numai străini, se începeau și sfârșiau cu — simplele, dar frumoasele noastre rugăciuni de masă, rostite cu pietatea Românului credincios de drăgălașele mlădițe ale familiei.

Sentimentele bisericesti și naționale l-au ridicat în ochii tuturor Românilor de bine. Tot pentru aceste sentimente, credincioșii diecesei de pe valea Bistrei l-au ales deputat în congresul național, iar cercul electoral al Lugoșului deputat în sinodul eparhial caransebeșan, unde represintă cu demnitate pe alegătorii sei.

Escelența Sa a lăsat după sine pe nemângăiata-i soție *Friederica* născ. *Rathlef*, descendenta unei familii imigrate în Germania din Rusia, cu carea s'a căsătorit la Hamburg în 11 Februarie 1870, două fete, un fiu și patru nepoate. Fica mai mare *Elisabeta*, este măritată după Dr. *Robert Bayer*, veterinar în Baden; fica a doua, *Margareta*, este căsătorită cu majorul de statul-major *Casimir* baron *Lüttendorf*, iar feciorul *Alexandru* e escelent student la școala militară superioară reală din M. Weisskirchen.

Înmormântarea Escelenței Sale va avea loc în ziua sântelor Paști, la 2 oare după amiază.

În veci pomenirea lui!

Dr. P. B.

Din diecesă

I

Sinodul protopresbiteral al tractului Oravița

Sinodul ordinar al tractului protopresbiteral Oravița s'a ținut în 10/23 Martie a. c., și de astădată excepțional în Oravița-română. Din espunerile cuvintului de deschidere a Prea Onoratului Domn protopresbiter am înțeles, că pe viitor „sinodul protopresbiteral” se va ținea și afară de reședința protopresbiterului, — perondând comunele tractului cu scopul vedit de a da credincioșilor ocazie a cunoaște mai deaproape binefacerile autonomiei bisericești noastre și a da plus spre susținerea ortodoxiei cam espuse în o parte considerabilă a comunelor din tract.

Oravița-română are un popor românesc, dar fiind deosebit în confesiune este infiltrat de ură, vrajbă și discordie între frați. Însă dacă privim mai cu atenție pomposul edificiu, adecă sf. biserică ortodoxă, înzestrată cu avere considerabilă; dacă vom arunca o privire fugitivă în sala școlii confesionale, avem nădejde într'un viitoriu asigurat și bun pentru credincioșii noștri.

Comuna bisericerească are preoți harnici, învățător

consciințios, frunțași demni de încredere și credincioșii otodoxi sunt cei mai onești, harnici și cei mai aleși ai comunei.

Și din aceste motive zic, că bine s'a făcut, că s'a onorat această comună bisericească cu prezența membrilor sinodului protopresbiteral.

Cu bucurie înregistrez, că și de astă-dată distinsa noastră inteligență laică ni-a onorat cu prezența și cu interesul viu, ce-l poartă pentru biserică.

Raportul general s'a luat la cunoștință; în treacăt fie zis: ar fi bine, ca dorința espusă de unii stin. domni membrii să se iee în considerare pentru viitor, și cred că e în interesul bisericești celei vii, în interesul și pentru prestigiul preoției, dacă vom ținea mai cu rigoare la datorințele, ce ni le impune misiunea noastră.

Deci apeloz la frați preoți și comilitonii învățători și zic: să fim consci de misiunea, căreia ne-am dedicat, să punem preț pe prestigiul și vaza noastră, să grijim de responsabilitatea, ce-am primit-o, să fim atenți, că streini ne urmăresc pașii și ținuta, ca din purtarea noastră să-și dea verdictul asupra poporului român, și vă rog: să depărtăm din internul nostru pofta spre patimi dejositoare și sensuale, să vețuim conform prescrișelor Mântuitorului, care zice la Mateiu X. 17: „Iată eu vă trimit ca oi în mijlocul lupilor, deci fiți înțelepți ca șerpii și nevinovați ca porumbii”. Iar Solomon înțeleptul, zice: „Dreptatea înalță neamul, iar păcatele înpuținează sămânțele”. Pilde 14, 34. Pe lângă două chestii mai principale s'a învrit mai ales interesul totalității membrilor din sinod, și adecă: asupra conferințelor preoției și asupra persoanei îndatorite cu compunerea socotelilor averii bisericești.

De niseo ani se tot ventilează în sinodul nostru protopresbiteral punerea în viață a conferințelor preoției și motorul este necesitatea, dar și sămânța sămănată de fostul protopresbiter al Oraviței, Rvdsm. Domn Andreiu Ghidiu, carele, spre onoare fie amintit, avea un deosebit interes și o voință firmă întru realizarea acestora. Iară inteligența noastră mirenească încă pune mari speranțe în aceste întruniri, mai ales, că se intenționează, ca la aceste conferințe să participe și onorata inteligență, carea cu sfatul și cu bogatele cunoștințe să ne dea directiva întru emancipare și ajungere la nivelul cultural-social, care-l preține spiritul timpului.

Dar e și timpul suprem, ca convenind în conferințe să ne uniformăm și în serviciul d-zeesc și datine, ca așa să nu ajungem în impasul, că mergând în comuna învecinată, cronicul să ne deie informațiuni, cum avem să îndeplinim serviciul în biserică. Și apoi oare ne-ar strica noauă preoției mai multă colegialitate, căci vedem la toate neamurile, că clerul lor arată mai multă iubire colegială, mai multă viață; iar noi stăm răsleți, parcă ar fi osândă.

Treaba cu conferințele s'a derivat comitetului protopresbiteral, ca acesta să studieze afacerea și să facă pașii necesari la vener. Consistor pentru preala-

bila învoire și speriez, că dorința noastră va deveni aievea și sunt de convingere, că Prea Sfințitul nostru Părinte Episcop va aprea intenția și dorința noastră și nu va esita a ne da binecuvântarea.

Deci frați preoți, să ne pregătim cu zor, ca să ne întrunim în conferințe preoțesci și acolo să ne îndelungim cu compuneri de cuvântări, să ne uniformăm cultul și diversele datini, să ne îmbogățim cu cunoștințe, să ne nevoim a ține pas cu clerul neamurilor luminate, să ne consolidăm iubirea de colegialitate și în fine să ne cam disciplinăm noi, ca așa să n'ajungem în impasul, ca alții să ne disciplineze.

S'a slevat încă chestia, că cine are îndatorirea a compune socotelile averii bisericesci. Se vorbea, că preotul, că învățătorul, că epitropia. Eu cred, că pentru noi cei dela sate n'ar mai trebui să fie îndoială asupra persoanei, căci dacă epitropia are manipularea averii bisericesci, aceasta o face sub controlul preotului și ar fi fără rost a cere, că tot epitropia să compună și socotelile, căci mulțămitori să fim, că Dumnezeu a înzestrat poporul nostru cu atâta dragoste pentru biserică și legea sa strămoșască, încât jertfesc și timp și ostăneală întru promovarea averii bisericii sale, și ne-am da un atestat de sărăcie spirituală cerând, ca tot epitropia să compună și socotelile.

Unii preoți insistau cu zor, ca preotul purtătoriu de socoteli să primească plată din averea bisericii pentru serviciul prestând. Regret atari porniri, cari, după a mea părere, provin din interes de câștig și nu glăsuesc de fel cu cerințele așteptate dela preoțime. Un înțelept zice: „De voesci să te înavuțesci, n'ai lipsă să-ți înmulțesci isvoarele de câștig, ci grijesce a-ți micșora cerințele!”

Noi suntem în primul rând chemați a grijii pentru promovarea averii bisericesci, și s'o facem cu abnegație, desinteresată și fără esitare, căci prin ridicarea averilor bisericesci ne asigurăm viitorul, punem temelii bisericii strămoșesci și românismului peste tot.

Acesta e crezul unui

Preot sătesc.

II

Sinodul protopresbiteral din Buziaș

În 17 Martie a. c. v. s'a ținut sinodul protopresbiteral a-1 tractului Buziaș în sala școlii confesionale sub presidul P. O. D. Protopresbiter *Ioan Peșca*. La sinod au luat parte 28 de deputați preoți și mireni.

Sinodului a premeres chemarea Duhului Sânt, la care a pontificat P. O. D. protopresbiter. Instructiva și interesanta vorbire de deschidere a fost aclamată cu vii ovațiuni la adresa părintelui protopresbiter. A urmat cetirea raportului. În acest raport se condamnă temeinic proselitismul ivit în comuna Drăgășina, propagat ilegal de propaganda uniata a episcopului din Logoj. Raportul s'a primit cu mulțămire. De asemenea s'au primit unanim socoata pro 1900, inventariul, proiectul de preliminar și de repartițiune pe anul 1902 și s'a decis a se edifica în anul acesta, încât va fi numai

cu puțință, o reședință protopresbiterală în opidul Buziaș, spre care scop sinodul cu mare însuflețire a votat o sumă de 10.000 coroane.

Peste tot siondul a decurs în cea mai esemplară ordine.

Se putea ceti de pe fețele tuturor bucuria cea mare, pentru-că i-au învrednicit Dumnezeu a ajunge, ca să vadă pusă basa visului lor de până acuma.

Dovada despre încrederea, iubirea și simpatia, care părintele protopresbiter a știut să-și câștige în așa timp scurt.

Dovadă și despre dorul de înaintare, de bună stare și ridicarea prestigiului de la început încă — atât a părinției Sale cât și a protopresbiteratului.

Semn de început bun, ceea ce ne umple inimile de nespusă bucurie.

A.

Întru mărirea lui Dumnezeu

Cu duh umilit, inimă înfrântă și smerită, credincioșii economi (plugari) de legea strămoșască dreptmăritoare din Logoj, talpa și temelii celorlalte clase, întru mărirea lui Dumnezeu și sfințenia casei Lui, adus'au prinos de neîntrecută podoabă, drept jertfă la altarului celui prea înalt — un prapore de o nespusă frumsețe, desfătător de gânduri dumnezeesci, semn de biruință și alipire cătră biserică lor și dătător de răpaus ostenelei trupului lor celui de multe ostenele cuprins.

Dogoriți de arșița soarelui, bătuti amar de ploii și furtunoase vânturi, istoviți de munca cea siluitoare în scormonirea pământului — pentru-ca domniilor pâne să le dea, iar țerii porție să plătească, — credincioșii economi ai bisericii noastre din Logoj nu și-au uitat nici de casa lui Dumnezeu, ci după pilda strămoșilor lor, de o potrivă cu concetățenii lor cojocari și cismași, deși mai târziu, dar cu o vrednicie și laudă pe atât mai mare, Dumineca trecută, sarbătoarea îndoită a Bunnei vestiri și a Floriilor, împodobit-au biserică noastră din Logoj cu un prapore, ce lui Dumnezeu servi-va spre mărirea vecinică din neam în neam, economilor jertfitori spre bucurie, mângâiere și mândrie, măestrului severșitoriu de prapore spre laudă și îmbărbătare, iar noave tuturor credincioșilor drept semn de alipire cătră credința dreptmăritoare și cătră Casa Domnului împodobită după rital răsăritului dătătoriu de lumină.

În primăvara anului 1894 o samă de economi de aici în frunte cu vrednicul lor protopresbiter P. O. Domn *Dr. George Popoviciu* ținut'au sfătuire și frumoasă hotărâre adus'au, ca și dâșii un prapor al economilor să facă pentru împodobirea casei Domnului. Dintre cei chemați alesu-s'au opt harnici economi, iar acestia de bună voie au primit îndatorirea, ca asemenea

primilor creștini pe la casele și colibile celorlalți să moargă, adunând prinoase. Credincioșii: *Vasilie Onea, Constantin Buciu, Iuliu Ieșă, Iuliu Iacobescu, George Iacobescu, Ioan Maier jun., Dim. Rusalin și Ioan Miclău* încă în toamna aceluia an adunat-au frumoasa sumă de 760 de coroane. Colecta continuată s'a și în anii următori, iar dintre colectanții de mai târziu cu plăcere mai amintim pe *Atanasie Lupu (Suică), Ioan Cadariu-mare și Ioan Cadariu-mic*. Baniile colectați s'au păstrat spre fructificare la institutul »Lugojana«. Economii noștri, ca proprietari de pământ, au esarendat pământurile lor din islasul »Biniș«, rezultând din aceasta frumoase venituri. Comitetul parohial a cedat în vre-o două rânduri economilor și venitul dela a treia zi de »Rugă«. Încurs'au frumoase sume și dela clasa inteligentă. Magn. Sa, dl *Mihail Bășan* în privința aceasta merită cea mai mare laudă, contribuind nu numai cu frumoase sume de bani, ci stând într'ajutor ecomilor cu vorbele și sfaturile sale înțelepte.

Și ca praporele făcut să fie aovea după ritul răsăritean, o comisiune de cinci membrii a călătorit acum doi ani la Vêrșeț spre a lua mustră de pe steagul economilor de acolo. Steagul Vêrșețonilor s'au făcut la renumită firmă: *Carol Prinner* (Viena, IX. Maxmilianplatz, Nr. 3) și tot la acest măestru iscusit s'a dat și steagul economilor logojeni spre executare. Executarea acestui steag s'a hotărât numai în 16 Novembre 1900, când adocă s'a adunat suma trebuincioasă.

Priviți acum, iubiți cetitori, cu ochii sufletelor voastre la aceasta mareață podoabă bisericească. Praporele e de vreo 4 metri înălțime și de 2½, înălțime, făcut din damast de mătăasă roșu și vênēt și brodat cu colorile aurii, simbolul tricolorului nostru național. Toate lucrurile sunt efectuate solid, impunător și în mod adevărat artistic. Pe o parte a praporei de culoare în preponderanță vênētă la mijloc e înfățișată admirabil icoana »*Adormirii maicei Domnului*« executată fidel după tabloul din fațada bisericii din Lugoj. Mai la vale se vede un tablou reprezentând pe un voinic logojan arând cu 2 boi de rasă Șvitera, împământenită la logojeni. Tot pe această parte sunt la cele 4 colțuri cei 4 evangeliști, esecutați după pictura de pe sânta evanghelie pompoasă a bisericii. Pe cealaltă parte se vede la mijloc tabloul »*Învierii Domnului*«, la cele 4 colțuri sântii părinți ai răsăritului: Ioan Crisostom, Grigorie Teologul, Vasile cel Mare și sântul Nicolae dela Mira Lichiei. Din jos aflăm cu litere de aur următoarea inscripție:

»Spre mărirea lui Dumnezeu s'a donat acest prapore s. bisericii dreptmăritoare din Lugoj prin credincioșii economi, în zilele preahuminatului împărat și rege Francisc Iosif I., episcop fiind al Caranse-

beșului Nicolae Popea și s'a sântit la Bunavestire 1901 de protopopul Dr. George Popovicu».

Pe amândouă părțile sunt brodate în mod artistic flori de câmp, un snop cu spice de grâu și utensilii economice. Din jos sunt 8 ciucuri grei și auriti, singuri în valoare de 600 coroane. Praporele acesta a costat 4200 coroane. Din protocolul de colaudare luat la 24 Martie c., se constată, că în ce privește efectuirea praporei »toată lucrarea servește spre cea mai mare mulțămintă, corespunzând întru toate, după-cum s'a fost comandat«. Măestrul *Carol Prinner* poate fi mândru de frumoasa lui prestațiune artistică. Merită dar tot sprijinul și încurajarea.

Sfințirea praporei s'a sêvêrșit Duminică la 25 Martie prin P. O. D. protopresbiter *Dr. George Popovicu* cu asistența parohilor *Mateiu Ignea, Iosif Tempea, Nicolae Birăescu și Ioan Băban*. De nași ai praporului au fost aleși doi economi harnici, și anume credincioșii *Ioan Cadariu-mare și Vasile Luminosu*, cari drept răsplătire pentru cinstea, ce li s'a dat, au contribuit separat cu câte 200 cor. pentru înmulțirea fondului economilor. Tot cu ocaziunea aceasta s'au sfințit și două rânduri de odăjdii, unul întreg cumpărat cu spesele Magn. S. d. *Mihail Bășan*, ér celalalt procurat prin colectă dela credincioși.

După săvîrșirea sfințirii, P. O. D. protopresbiter *G. Popovicu* ține o frumoasă cuvântare înălțătoare de inimi, vorbind despre muncă, cruce și cumpătate. Sbiciue fără cruce *lucrul*, acesta cangrenă molipsitoare, ce duce la ruină totală întreaga clasă de mijloc. »Unde sunt casele românești de prin stradale principale ale Lugoșului? Apus'au în mâinile străinilor.« Laudă sentimentul de jertfă al economilor logojeni pentru frumoasă podoabă dăruită sântei bisericii. »Sub acest semn, sub acest prapore asemenea strămoșilor vostri, înrolați-ve, iubiți economi, în toate întreprinderile voastre și cu alipire cătră biserica strămoșască a răsăritului, întocmai ca strămoșii vostri!« Vorbirea așa sper, că o voi putea trimite la acest ziar spre publicare.

Reuniunea română de cântări sub conducerea dirigentului *I. Vidu*, prin frumoasa esecutare a cântărilor liturgice, a ridicat splendoarea acestui act festiv.

În modul acesta împlinitu-și-au și credincioșii noștri economi o dorință ferbinte a lor. Dee D-zeu, ca sentimentul de jertfă dovedit de astă dată în mod eclatant de credincioșii economi, să fie imitat din toate părțile spre a lui Dzeu mărirea și laudă și spre întărirea în credința noastră strămoșască, unicul asil de scăpare în aceste vremuri de grea cumpănă.

Lugoj, 27 Martie v., 1901.

George Joandrea

Varietăți

Mulțămită publică. Fondului de ajutorare „Ioan Popasu” s'au trimis: dela Epitropia parohială din Vermeș 3 cor.; „Timișana” institut de credit și economii în Timișoara 10 cor.; „Anraria” cassă de economie, societ. pe acții în Abrud 30 cor. și „Luceafărul” institut de economii și credit în Vârșeț 10 cor., — ce se cvitează pe această cale cu mulțămită *Dr. Olariu* președinte, *Dr. Ionescu* cassar.

Mulțămită publică, din Zorlențu-mare Danilă Pușu și familia au dăruit pe scama santei noastre biserici un prapore de 200 cor. Asemenea Helena R. Belcea, soția epitropului primar, și fca acestuia au binevoit a dăruî în anul trecut un prapore în preț 70 cor., iar acuma 2 cămeși pentru preoți, 3 măsaie pe analoage, 2 ștergere — în preț de 30 cor. Emilia Gavrilă un măsaie pe masa epitropilor — cari s'au sfințit în ziua Floriilor de către On. D. preoți I. Dabiciu și A. Atnagia cu mare solemnitate în prezența unui public numeros. Fapta se laudă de sine. G.

Mulțămită publică. Comuna bisericiască din Rêtișor aduce și pe această cale cea mai călduroasă mulțămită următorilor domni și consateni, cari asemenea văduvei din st. evangolie au jerfit dinarul lor pentru biserica lui Cristos și anume: 1. Părintele *Ilie Luchiciu* a dăruit sftei noastre biserici un rënd de vesminte preoțesci complet în preț de 60 coroane, care se folosesc pe sfințele părosimi și la înmormântări, fiind de catifea neagră. 2. Economul *Adam Sava* a dăruit un prapor în preț de 120 cor. și un felinariu pus în curtea bisericii, carele se întrebuintiază, când se fac sftile dăni și la sfta înviere. 3. *Petru Roman* a dăruit un felinariu și o candelă în preț de vreo 5 coroane. 4. Doamna Mileva, soția lui Adam Voina, în fiecare an spală hainele preoțesci și pentru școlari și așa în fie care an economisază bisericii 12 coroane. Dumnezeu să răsplătiască susnumiților dăruitori cu bine pentru faptele lor creștinesci. *Teodor Răbăgia* învățătoriu și notariul comitetului parohial.

Mulțămită publică. Subscrisul Comitet parohial gr. ort. din Sudriaș-Jupani, protopopiatul Fagetului, își ține de strînsa datorință a aduce pe cale ziaristică mult stimabilei Doamne învățătoresc Ioana Iovanescu născută Emanuel, soția bravului învățătoriu pens. Ioan Iovanescu din Sudriaș, care cu ajutoriul lui Dumnezeu a donat santei noastre biserici gr. ort. un rënd complet de ornate bisericesc foarte frumoase în valoare de 220 coroane, lucrat la librăria diecesană din Caransebeș; cu aceste ornate sântite în ziua de Duminica Floriilor, în care zi cade și Buna Vestire preotul au slujit sânta liturgie. Drept acea primească susmenționată Doamnă învățătorescă peaceasta cale mulțămita noastră publică Atotputernicul Dumnezeu dăruiească deplină sănătate nî numelu Comitet. paroh.

gr. ort. *Dionisie Dragan, Antanasie Bunba, Patrichie Hodoșan*, (O asemenea „mulțămită” ni-a venit dela preotul *Samson Petric*. în numele comunei bisericesci).

Concurs literar. Din impusul nobil și generos al Magnificenței Sale Dnui Stefan Atonescu cavaler al ordului Francisc Iosif, președinte de sedria orfanală comit. în pensiune, deputat sinodal, asesor consistorial și membru fondator al reuniunii noastre învățătoresci etc., adunarea generală ordinară dela 1/13 Iulie 1900 a încuviințat, iar comitetul central al reuniunii a decis în ședința s'a ordinară dela 1/14 Martie 1901 a se escrie premiu de 50 de coroane valută de aur pentru cea mai bună lucrare despre *legumărit și pomărit practic*. Subsemnații aducând aceasta la cunoștința tuturor celor competenți, ni permitem a espune în cele următoare modalitățile, ce au să fie observate întru elaborarea sus-amintitului operat: 1. Operatul are să fie o scriere populară despre legumărit și pomărit și se ocupe cel mult 4 coale tipărite octav. 2. Conținutul să fie scris în limbă ușor și să constee din două părți. Partea primă să tracteze despre legumărit, cu deosebită privire la acele soiuri de legume, ce sunt mai avantajoase pentru folosul și traiul sateanului român. Este de dorit a se spune și modurile, cum să se facă pregătirile necesare pentru sădire și ulterioara dezvoltare a legumelor. Să se arăte morburile, ce pot obveni între legume și mijloacele de vindecare. Să se espună folosul, ce l'ar avea poporul nostru din legumărit, dacă i-ar succede să ocupe densul cu legumele sale piațele din apropiere. Partea a doua să tracteze despre cultivarea tuturor pomilor din patria noastră. Aici să se vorbească cu deplină cunoștință de cauză despre sădirea, altuirea, cultivarea și folosul pomilor; apoi despre diferitele morburii odveniende și despre stîrpirea lor; despre acele spoții de poame, cari pe la noi sau peste tot au mai mare trecere conform ecalității și a timpului lor de coacere. Prin compărarea pomiculturii raționale cu cea practisată astăzi să se arate avantajiele pentru popor. — Cu date concerte să se arate folosul esportului de poame și venitul aproximativ al unei grădini de pomi, considerând ori-ce spese de cultivare. 3. Terminul de concurs îl fixăm pe ziua de 1 August st. n. 1901 și rugăm pe toți cei chemați a-și trimite operatele scrise cu mână proprie, dar fără de subscriere, la subsemnatul președinte în Arad, strada Ujterem nr. 6, pre lângă o cuvertă sigilată, ce se cuprindă în sine însuș numele autorului cu subscrierea proprie, dar pe cuvertă să fie scris un text ca motto, ce să se afle și în fruntea manuscriptului respectiv. Din ședința ordinară a comitetului central, ținută la 1/14 Martie 1901 în sala cea mică a seminarului diecesan. Arad 5 Aprilie n. 1901. Prof. *Teodor Ceotea* președ, *Iosif Tisu* secretar I.

Concertul societății române de cântări și musică din Caransebeș Suntem rugați a publica următoarele: În Caransebeș toate se mișcă pentru a

face pregătirile necesare pentru concertul, ce în fiecare an îl dă societatea la Dumineca Tomii în onoarea deputaților sinodali, cari din cele mai îndepărtate locuri vin, ca în numele poporului dreptcredincios: să se convingă despre mersul afacerilor bisericesti școlare și fundamentale și să dea direcțiune pentru viitoriu.

Caransebeșul la astfel de ocațiuni totdeauna a fost conșcui de datorința sa și prin toate mijloacele a căutat, ca iubiiții noștri deputați sinodali, pe lângă muncă încordată să aflu și momente de distracție, să aibă ocaziune a cunoaște mai de aproape societatea din Caransebeș și jur. Și dacă până acum societatea de cântări a știut să-și împlinească această datorință, cu deosebită bucurie trebuie să constatăm, că în anul acesta va fi neîntrecută, căci, deși cu multă osteneală, dar i-a succes comitetului a câștiga 2 artiste române de frunte, pe domnișoarele Mariți și Anița Onițiu, ficele d-lui jude de tribunal Alexa Onițiu din Segedin, cari au avut amabilitatea a promite, că și în anul acesta ne vor delecta. Fiecare iubitoriu de muzică trebuie să simtă deosebită plăcere la auzul acestei sciri, fiind d-șoarele Onițiu de mult cunoscute publicului român din toate părțile ca artiste neîntrecute. Și dacă societatea noastră de cântări nu crută nici o jertfă pentru a procura publicului românesc o zi de adevărată bucurie și veselie, este datorința noastră a tuturor să ne arătăm recunoscători, și cu toții să participăm, pentru ca societatea și pe viitoriu să aibă îndemnul a lucra cu zel pentru desvoltarea cântării românești. Mai amintim, că în anul viitoriu Societatea va serba iubileul său de 25 de ani, cu care ocaziune se va sănti și steagul societății, să căutăm deci cu toții a o sprijini în cele materiale, cu atât mai vârtos, că aranjarea unui concert cum este proiectat, cel din anul acesta, este încopciat cu mari spese, de care societatea nu prea dispune.

A. A.

Reuniunea de cântări și muzică din Caransebeș aranjază la Dumineca Tomei, în 8/21 Aprilie în sala otelului „Pomul verde“ un *Concert* cu grațiosul concurs al domnișoarelor Anița și Mariți Onițiu. *Programa*: 1. „Îngerul a strigat“, cor de bărbați de I. Mureșan. 2. Ariette din opera „Romeo und Julie“ de Ch. Goumou, cântată de domnișoara Anița Onițiu, acompaniată la pian de domnișoara Mariți Onițiu. 3. „Hategana“, cor de bărbați de T. Popovici. 4. Romantă din opera „Die Afrikanerin“, de G. Meyerbeer, cântată de domnișoara Anița Onițiu, acompaniată la pian de domnișoara Mariți Onițiu. 5. „Mor fetițo, mor“, cor de bărbați cu solo de Bariton de T. Cerne.

George Băcila, căpitan c. și r. în pensiune a reposat Luni în 26 Martie v. În mormântarea a avut loc Mercuri. Vom reveni.

Cas de moarte. În 12 l. c. am petrecut la cele vecinice pre unul din pleiada veche a învățătorilor din acest ținut, pre iubitul și binemeritul învățătoriu pens. *Avram Nedici* din Oravița Română: un bărbat, carele în căriera sa spinoasă, amăsurat vremii și cunoștințelor sale, au dat dovezi, că au știut, când biserica și școala l-a chemat, să fie la înălțimea chemării sale, ba cu drept cuvânt se poate zice, că în toată vremea, la toate acțiunile mai însemnate din timpul său a fost unul din cei dintâi, și care multora din tinera generație, cum bine a zis-o un coleg tinăr al său, poate servi de model în moral și destoinicia dascălească. Conductul funebru l-au precedat 5 preoți în frunte

cu corul bisericii sub conducerea colegului său dascăl George Jian, care alternativ cânta cu corul improvisat și compus din foști elevi ai regretatului, plugari și cântăreți de strană, și carii până în ziua de astăzi sunt mult admirați pentru vocea plăcută și modulația tonurilor în cântarea bisericască. Marea familie a Nedonilor din aceasta comună au perdat în repozatul pre cel mai aprig luptătoriu în lupta, ce biserica orientală din aceasta comună în timpuri de grea cercare foarte de multe ori au avut se suferi față de proselitismul, acărui ghere și acum de nou se ivesc în multe locuri din sacul nefericiților propagatori ai unației. Îl deplânge jalnica familie dar îndeosebi comuna întreagă cu biserica și școala, căreia iau fost devotat povățitoriu și model de vârtute. Odihaească în pace!
Codreanul.

Limba și sughițul. A scoate limba și a o arăta cuiva însămnă în multe împrejurări un fel de insultă. Însă poate nimoni n'ar fi creșut până acum, că scoaterea limbei cât se poate de tare din gură poate scăpa pe ori și cine, în multe casuri dela moarte. S'au văzut oameni mari și mai ales copii, care în urma unui acces au sughițat până le-au eșit ochii din cap, mulți copii au murit în urma acceselor prelungite. Mai ales copii înecați, au fost readuși la viață tot prin scoaterea limbei; până și bolnavii de anghină, numită gușter, au fost scăpați în unele împrejurări tot prin scoaterea limbei din gură. Mijlocul cel mai practic este acesta: Când vești vre-un copil, care nu mai poate resufla, din pricină că sughite sau din pricina tusei, îl puni să scoată limba și o apuci cu o cârpă curată, trăgând binișor de diusa, ca să o ții întinsă. Copiii mari pot să facă aceasta și fără ajutorul nimenui, și îndată ce se procedează astfel, tusea sau sughițul se potolește. Se spune despre o fată, care sughița atât de des, încât abia putea să mai respire, și accesul acesta ținea de vre-o patru cinci zile, că doctorul, pentru-ca să-i cerceteze gâtteleul, o silii să scoată cât-va timp limba, cât putea din gură. Fata făcu astfel, și vreme de vre-o cinci minute, cât stătuse cu limba scoasă, nu mai sughița de loc. Doctorul observând aceasta îi ordona scoaterea limbei de mai multe ori pe oară. Fata se vindecă îndată. De mai mulți ani vre-o câți-va doctori au cercat să introducă drept leac împotriva morții aparente scoaterea ritmică a limbei. Până și copii cari după nascere mor, sau vor să moară imediat, au fost scăpați prin acest leac atât de ieftin și bun. Acest leac nou, are un avantaj unic asupra celorlalte leacuri, lasă că nu costă parale, dar ajută, — lucru, care nu prea se poate spune despre celelalte leacuri.
„Gaz. Trans“.

Mulțămită publică

Participarea numărăoasă la înmormântarea iubitelui și neuitatului meu cumnat căpitan c. și r. în pensiune *George Băcila* a fost balsam ușurătoriu

pentru amărăciunea și dureroa, de care e cuprins sufletul meu. Ne fiindu-mi cu puțință în persoană să mă achitez de datorințele mele, mă simt îndemnat pe această cale să aduc mulțămăta mea profundă corpului ofiteresc dela reg. de infanterie Nr. 43 pentru binevoitorul sprijin oferit la viață și la moartea nuntului cumnat, care aproape întreaga sa viață a petrecut-o departe de rudenile sale. Mulțămesc Prea Onoratului Părinte Dr. Traian Badescu, preoților Ioan Stoian, George Buru și diaconului Dr. Petru Ionescu pentru celebrarea la actul înmormântării apoi Prea cuvioșiei sale Părintelui Arhimandrit Filaret Musta, corului tinerimei dela Institutul teologic pedagogic, muzicii civile din Caransebeș și tuturor acelor, care l-au petrecut la locul, de unde nu este reîntoarcere.

Dălboșet, la 29 Martie (11 Aprilie) 1901.

Andrei Novacovicu, comisariu de drumuri în pensiuine.

Bibliografie

Uniunea Românilor din Transilvania cu biserica romano-catolică sub împăratul Leopold I de Dr. theol. George Popovicu, protopresbiter ort. român în Logoj. Logoj, 1901. Editura autorului. Tiparul Tipografiei Diec. din Caransebeș. Format 8° pag. 263. Prețul (cu tot cu port postal) 2 cor. 50 fl. sau 3 franci. Se poate procura dela autor (Lugos) și dela Librăria diecesană din Caransebeș.

Concurs

Pe baza încuviințării Ven. Consistoriu se escrie concurs pentru întregirea postului învățătoresc la școala confesională gr. or. română din **Satul nou**, protopresbiteratul Panciovei, cu termin de concurgere de 30 de zile dela prima publicare în Foaia Diecesană.

Emolumentele sunt :

1. În bani gata 800 cor. din casa s. bisericii.
2. Cortel liber și grădină de legumi.
3. Pentru încălzirea saiei de învățământ și locuința învățătorului 4 stênjeni de lemne.
4. Dela înmormântări, la cari va fi poftit, câte 1 coroană.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avisați ca suplicele de concurs ajustate conform stat. org. bis. și a regul. școlar, adresate comitetului parohial să le subscearnă Prea On. Oficiu protopresbiterul în Satul nou (Réva Ujfalu).

Alegândul învățător este îndatorat a purta cantoratul bisericesc și toate lucrurile scripturistice necesare. Activitatea, ca învățător și o începe în 1 Septemvre 1901 iar ca cantor o poate începe îndată după întărirea alegerii din partea Ven. Consistoriu.

Concurenții sunt poftiți a se presenta în una sau 2 Dumineci, sau sârbătoare în s. biserică din loc, însă nu în ziua alegerii.

Satul nou, din ședința comitetului parohial ținută în 11 Martie 1901.

1—3 [19]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu Oficiul protopresbiterul.

Licitațiune minuendă

Pe baza încuviințării Ven. Consistoriu diecesan ddtto 5 Noemvre Nr. 3909 B. din a. 1898, se escrie de nou licitațiune minuendă pentru renovarea bisericii din **Sacoșul unguresc**, protopresbiteratul Buziașului, cu prețul de esclamară 6658. cor. 90 fl.

Licitațiunea se va ținea în 12/25 Aprilie a. c. la 11 oare a. m. în școala de băeți.

Planul și specificațiunea de spese se pot vedea la oficiul parohial din loc.

Întreprinzătorii se vor presenta în fața locului, unde li se fac cunoscută condițiunile lucrului.

Cei-ce voesc a primi lucrul vor avea a depune vadiul de 10%.

Numai oameni esperți se vor admite la licitațiune. Sacoșul unguresc, 9 Martie, 1901. 2—3 [16]

Stefan Martinovici m. p. **Georgiu Maghețiu** m. p.
președinte. notariu.

În conțelegere cu P. O. Domn protopresb. Ioan Păpa.

Pre baza încuviințării Ven. Consistoriu diecesan ddtto 18 Ianuariu a. c. Nr. 5455 B. ex 1900 se escrie licitațiune minuendă pentru zugrăvirea bisericii gr. or. române din **Brosceeni**, cu prețul de esclamară 3209 coroane.

Licitațiunea se va ținea în 22 Aprilie (5 Maiu) 1901 la 10 oare a. m. în școala română din loc.

Specificațiunea de măsuri și spese, precum și condițiunile de licitațiune se pot vedea ori și când la presidiul comitetului parohial din Brosceeni.

Celce voesc a licita va trebui să depună un vadiu de 10% din prețul de esclamară.

Brosceeni din ședința comitetului parohial ținută 11 Martie st. v. 1901. 2—3 [17]

Ilie Cioreiu
pres. com. par.

Aureliu Popovicu
not. com. par.

În conțelegere cu Prea On. D. Protopresbiter tractual.

Pe baza încuviințării Venerabilului Consistoriu diecesan ddtto 4 Martie a. a. Nru 830 B. se escrie licitațiune minuendă pentru adaptarea și renovarea casei parohiale din **Verceorova**.

Prețul de esclamară este 1016 cor. 48 fl.

Licitațiunea se va ținea în 8/21 Aprile la 11 oare a. m. în școala de băeți.

Licitanții vor depune la începutul licitațiunei vadiul de 10% în bani gata sau în hârtii de valoare.

Planul și specificațiunea se pot vedea la oficiul parohial.

Verceorova, 10 Martie, 1901. 1—1 [18]

Anton Sgaverdea
pres. com. par.